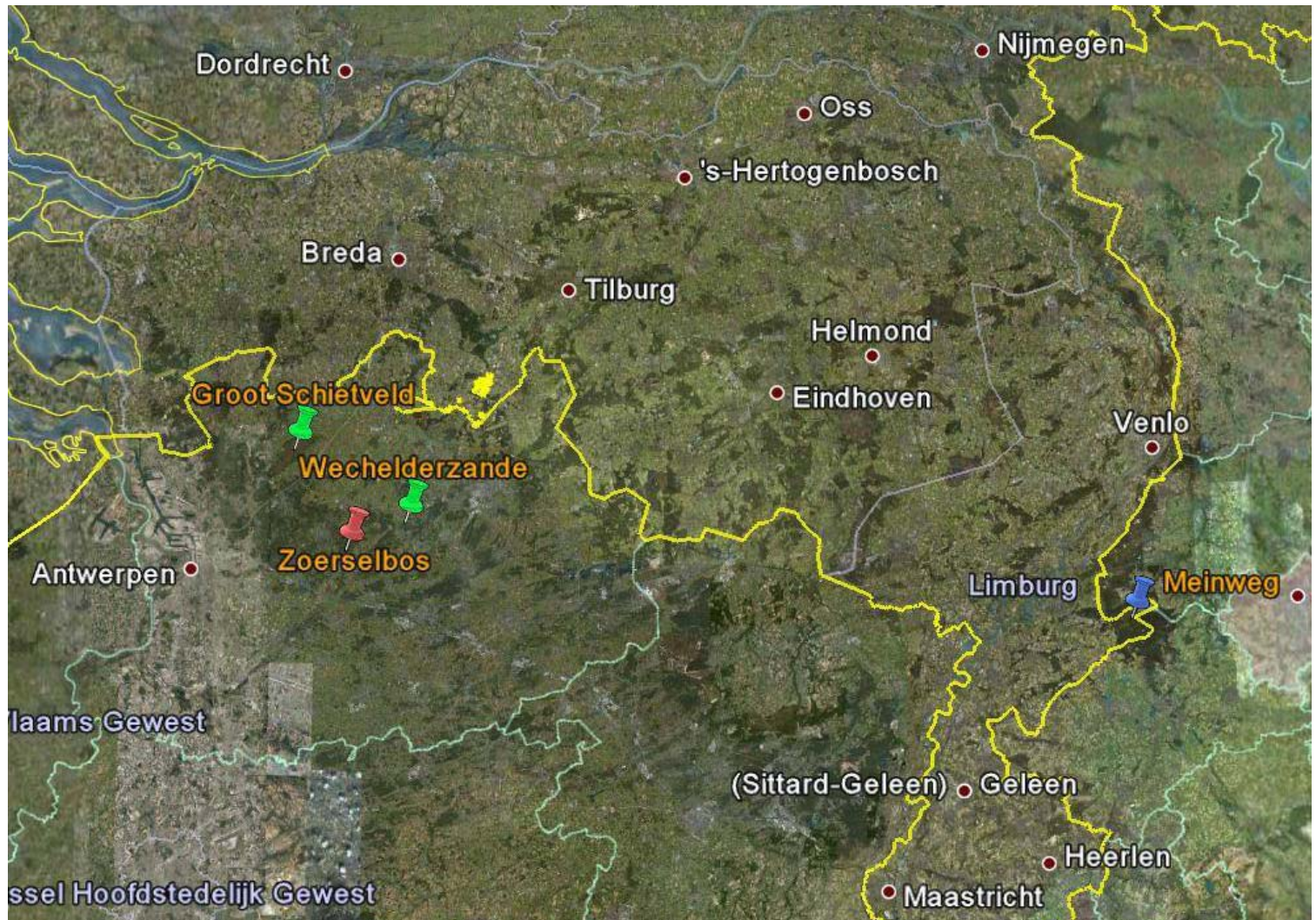

adderpopulatie onderzoek in Vlaanderen

Katja Claus

adders in Vlaanderen?

populatieonderzoek: hoe?

Groot schietveld

- 1977-1990: intensief onderzoek
- 1991-1997: onderbreking
- 1997: ALARM!
- 1998-200...: opvolging populatie
- vangen - individuele herkenning – hervangen
- grote populatie
- uitwisseling binnen en tussen subpopulaties

populatieonderzoek: hoe?

Vallei van de Visbeek

- 1994: 'her'ontdekking populatie
- ad hoc onderzoek: geen herkenning dieren
- 1995-...: opmaak + uitvoering beschermingsplan
- 2005-...: monitoring d.m.v. trajectlopen
- kleine populatie
- uitwisseling tussen subpopulaties??

onderzoek GSV : wie zoekt?

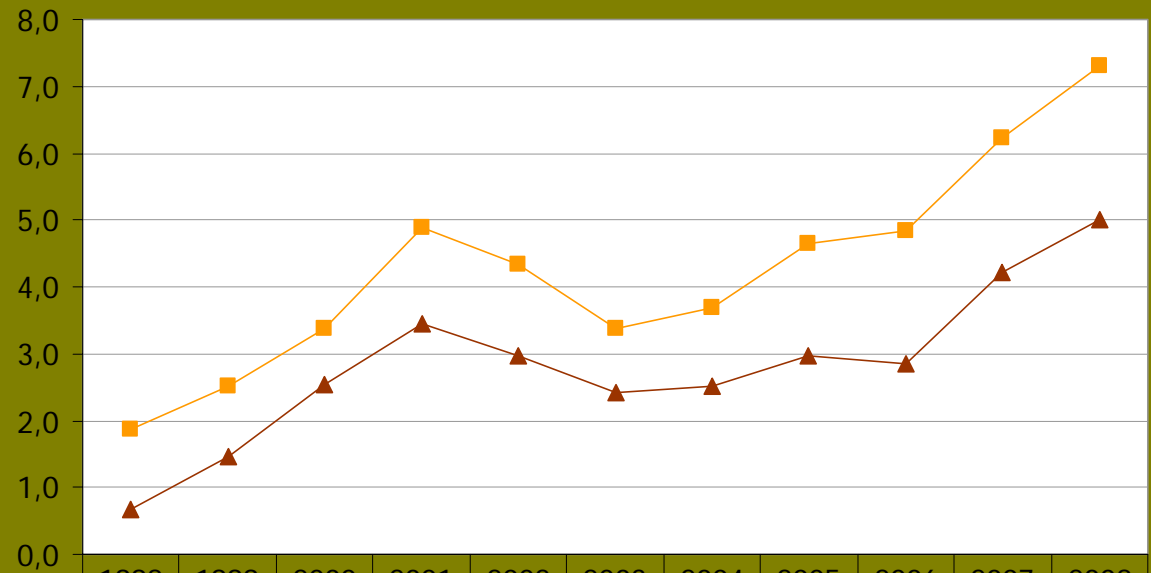
- vanaf 1998 : Katja
 - vangst – herkenning, plaatsbepaling
 - alle sectoren
- vanaf 2005 : + Bart
 - vangst – herkenning, plaatsbepaling
 - vooral welbepaalde sector
- vanaf 2006 : + Danny
 - enkel waarneming, plaatsbepaling
 - verkenning weinig bezochte sectoren
- doorlopend :
 - losse waarnemingen, weinig exacte plaatsbepaling

algemene trend : 1998 - 2008

alle waarnemers

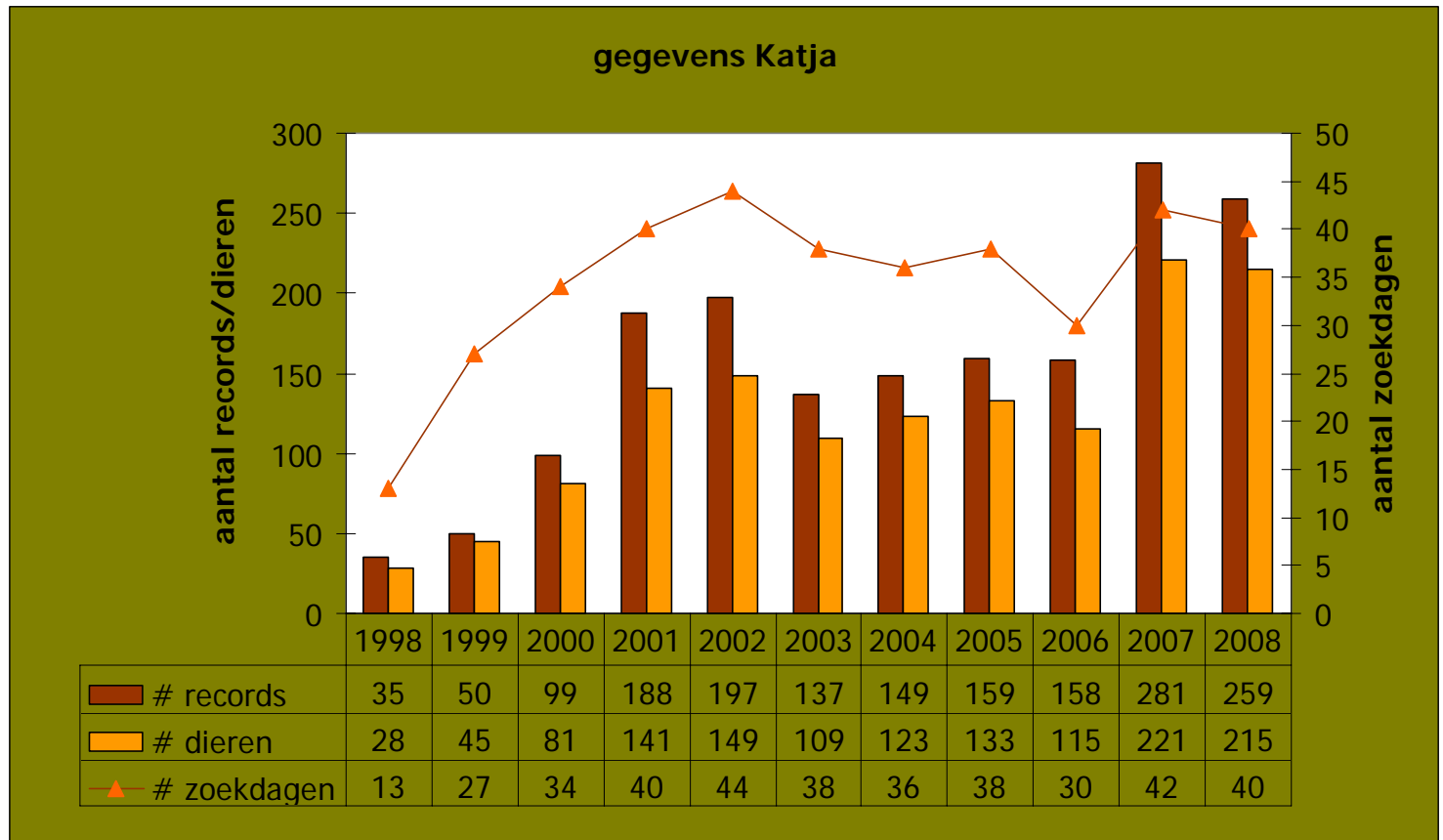

—■— # records/wnm.dag

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
# records/wnm.dag	1,9	2,5	3,4	4,9	4,3	3,4	3,7	4,7	4,8	6,2	7,3
# dieren/wnm.dag	0,7	1,5	2,5	3,4	3,0	2,4	2,5	3,0	2,8	4,2	5,0

—▲— # dieren/wnm.dag

relatie met aantal zoekdagen?

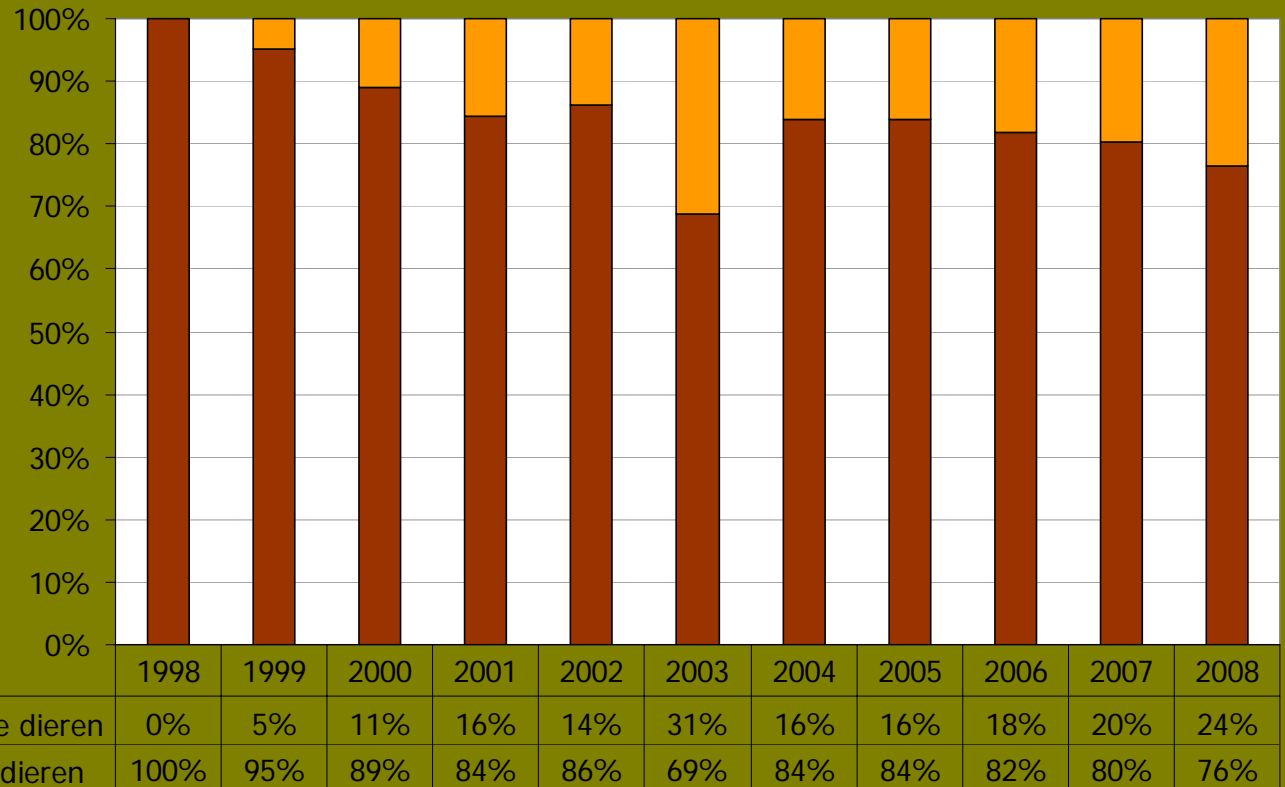

effect van extra onderzoeker?

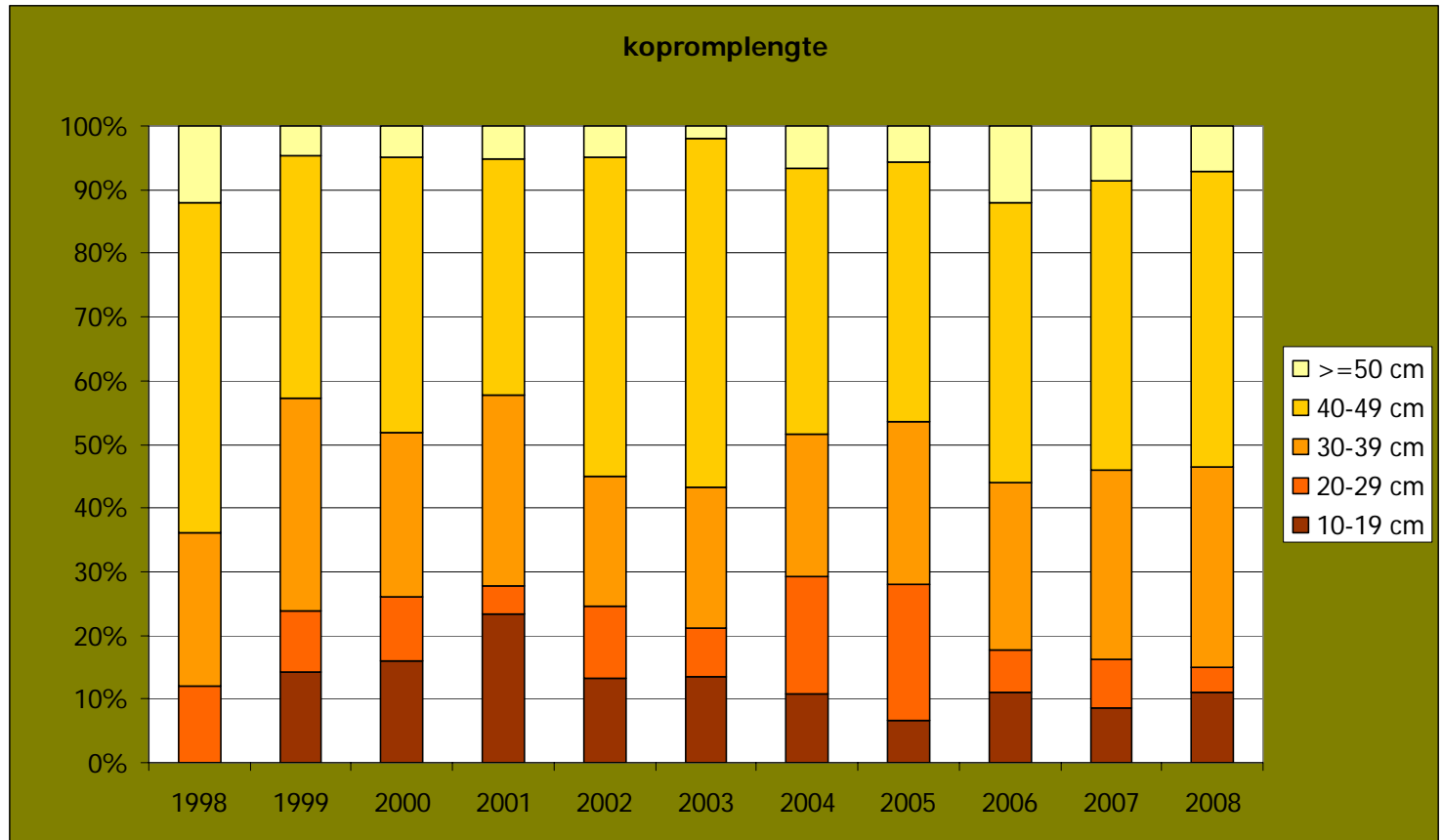
Bart & Katja

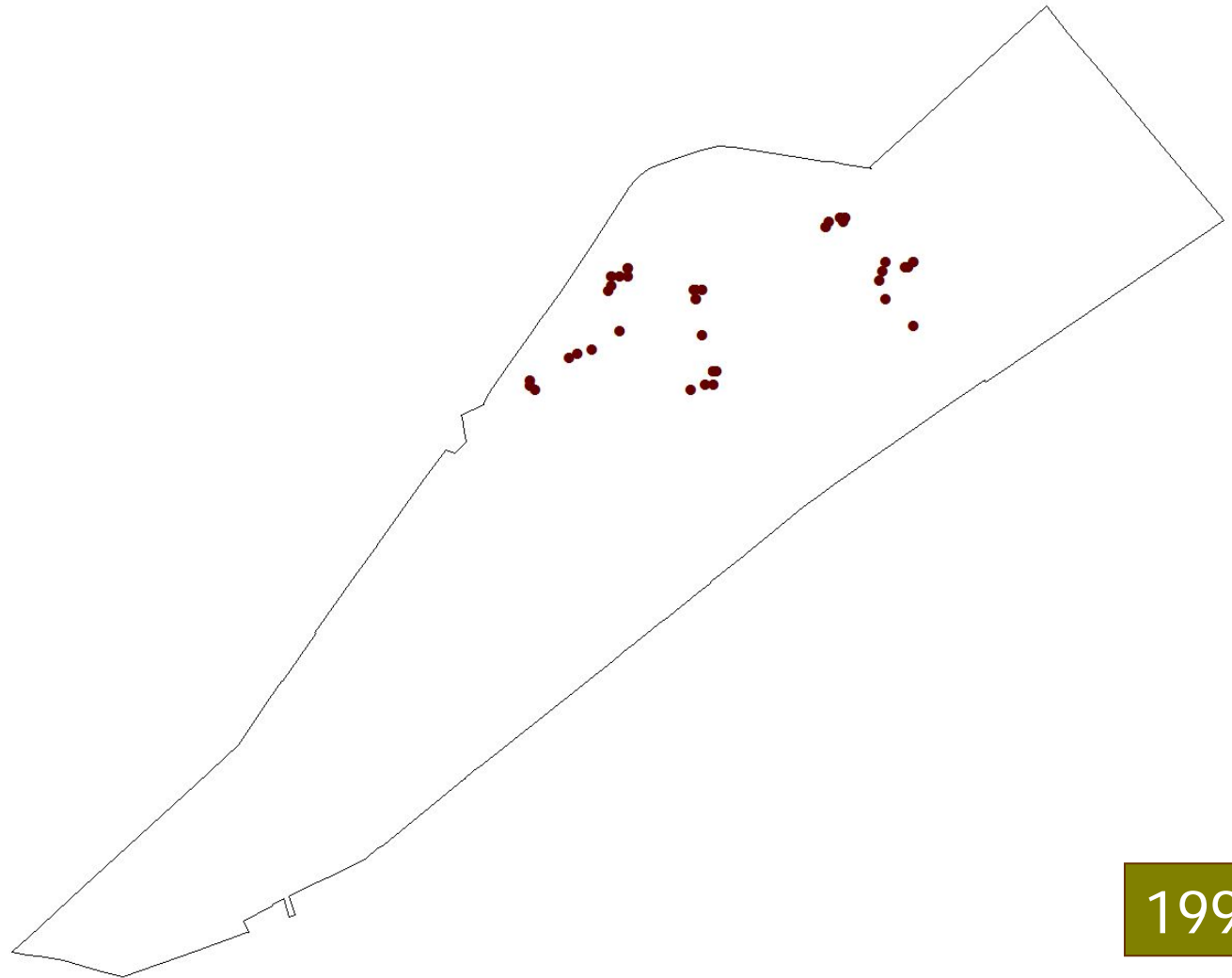
resultaat zoekinspanningen?

gezonde populatie?

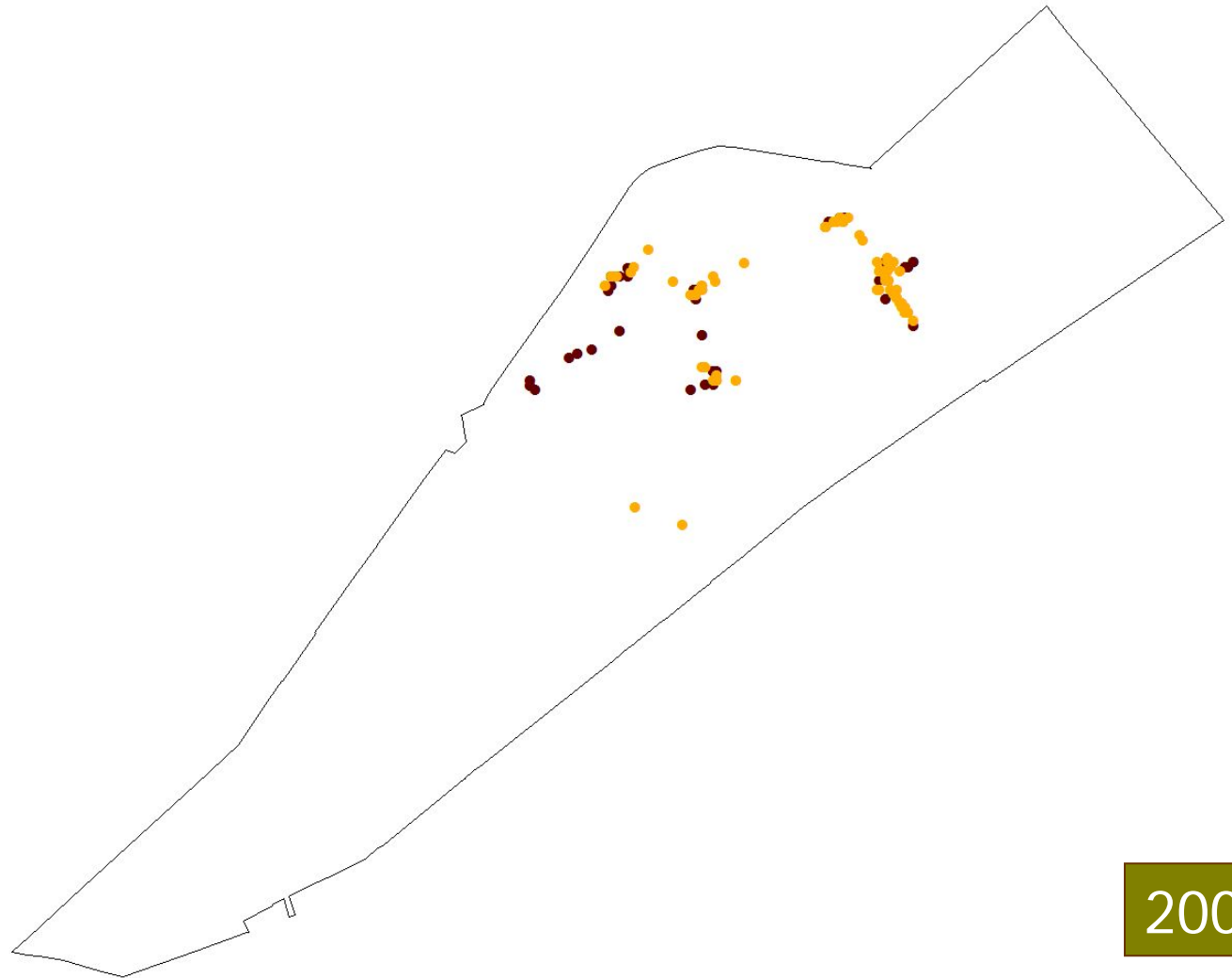
verspreiding?

1999

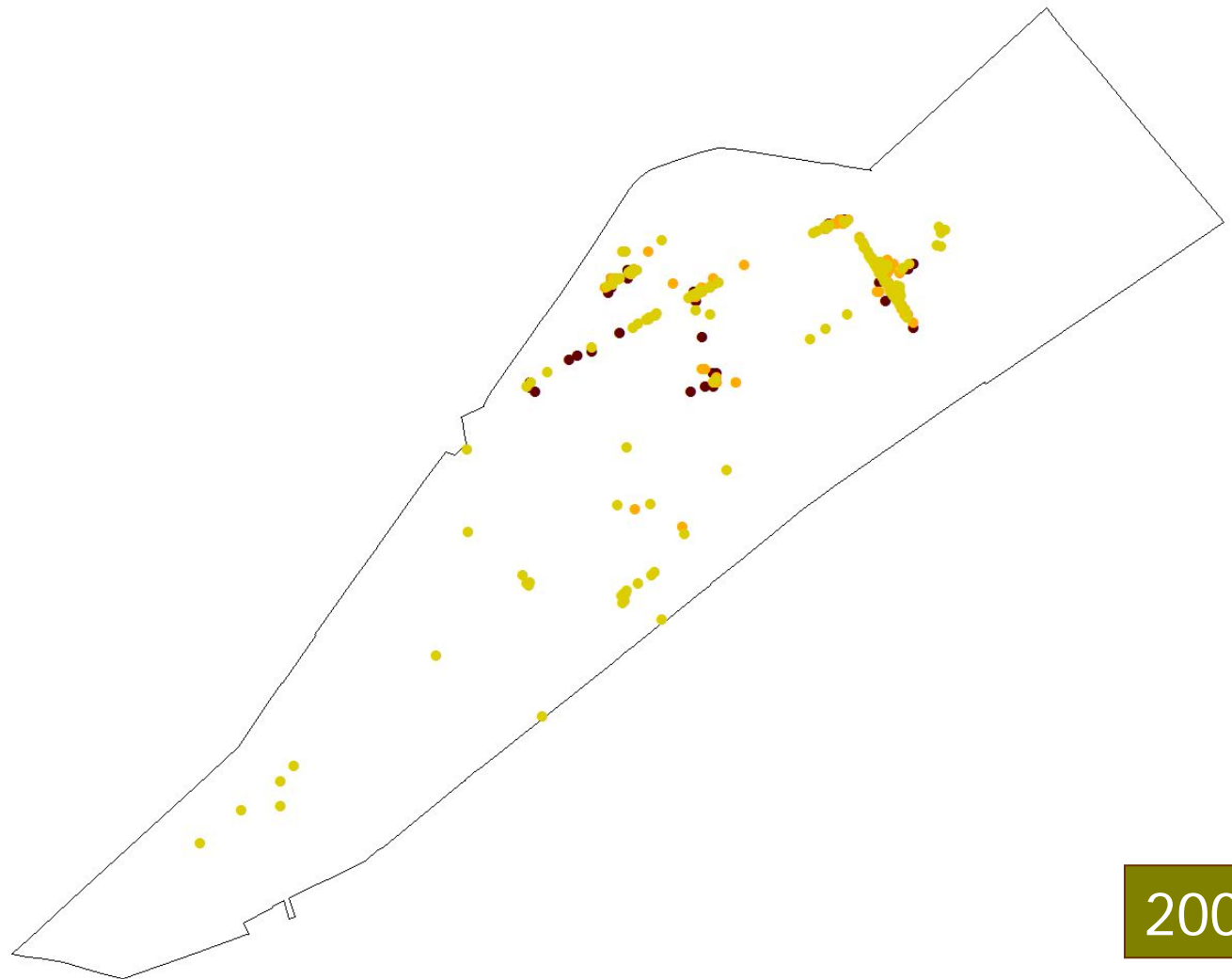
verspreiding?

2000

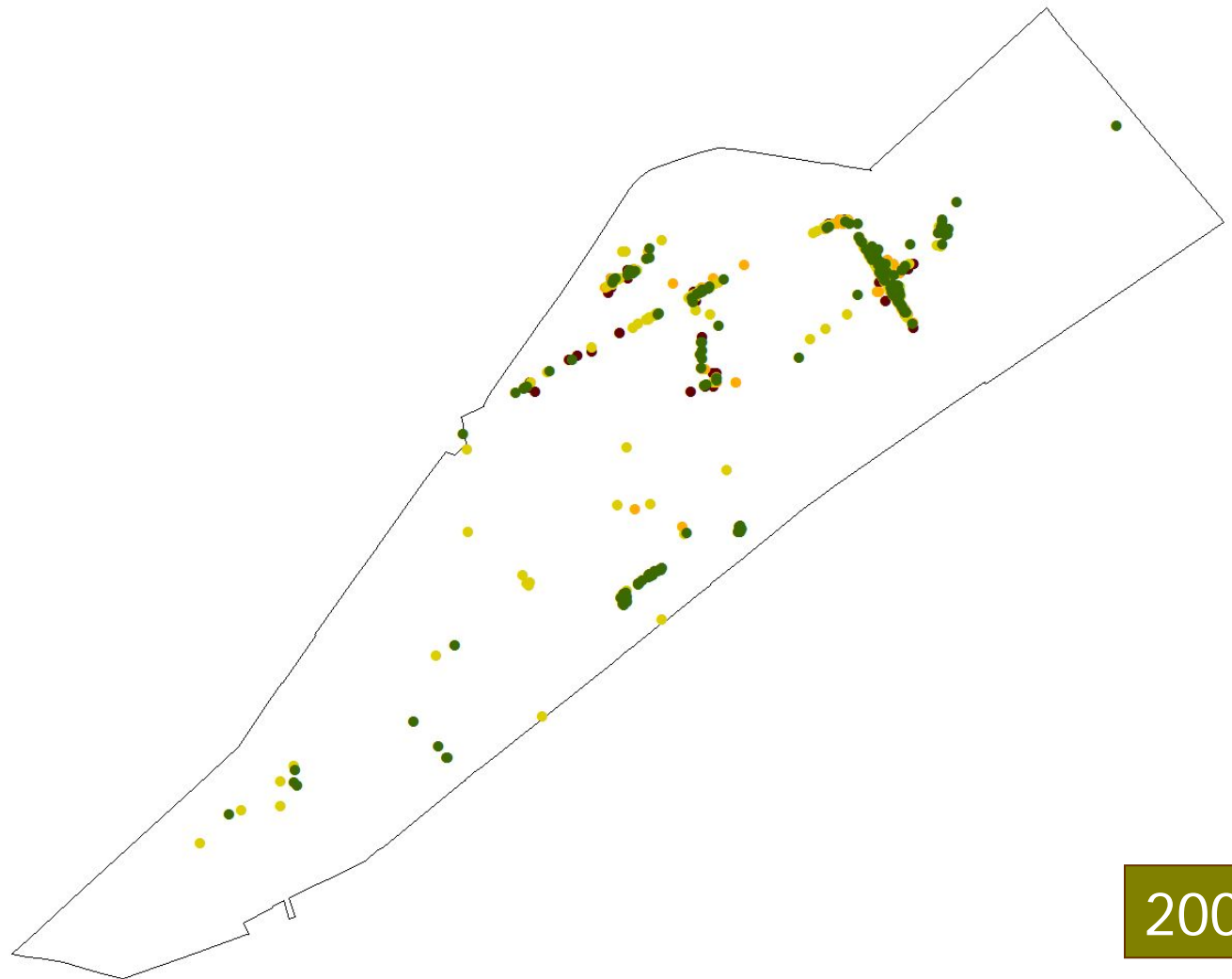
verspreiding?

2001

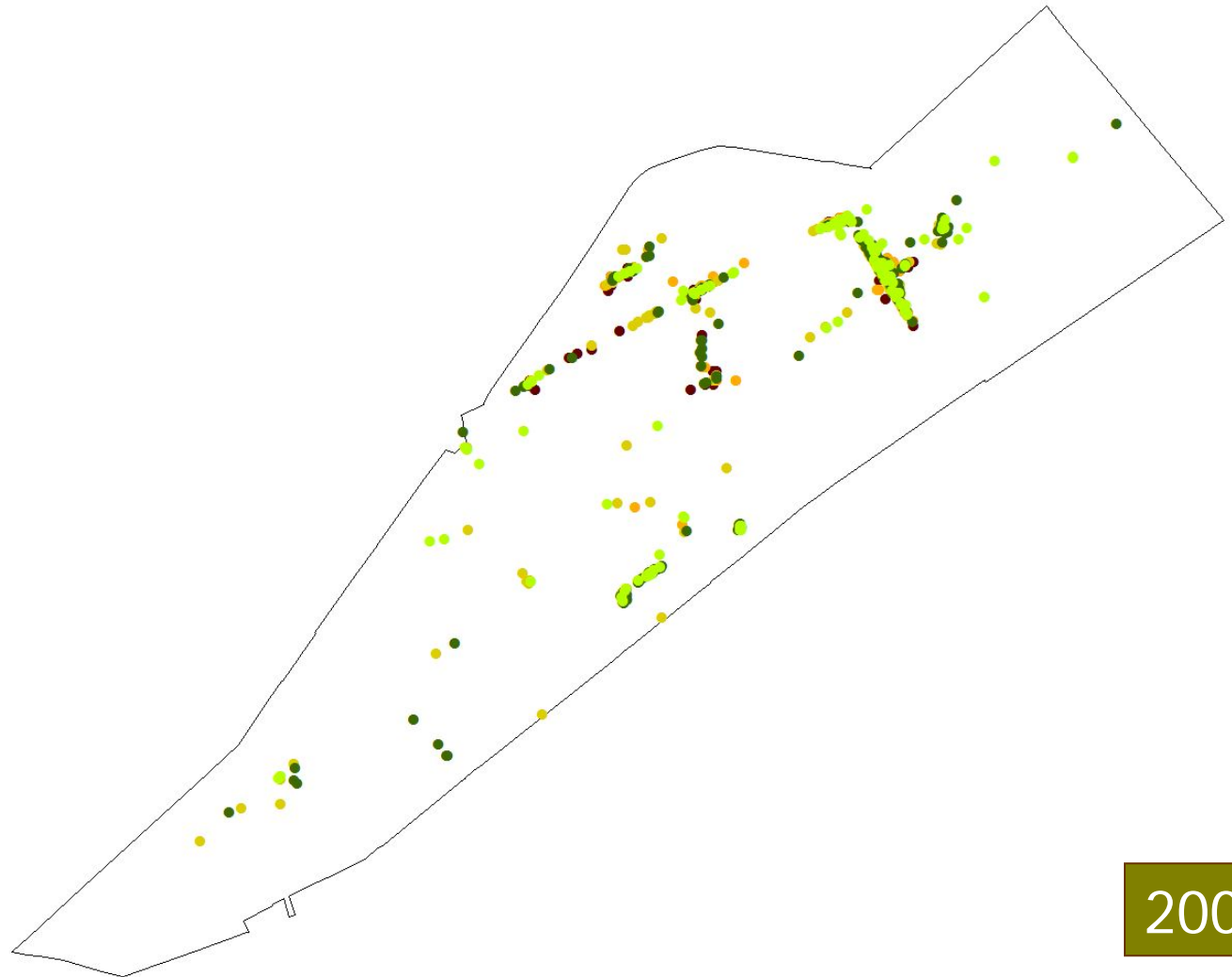
verspreiding?

2002

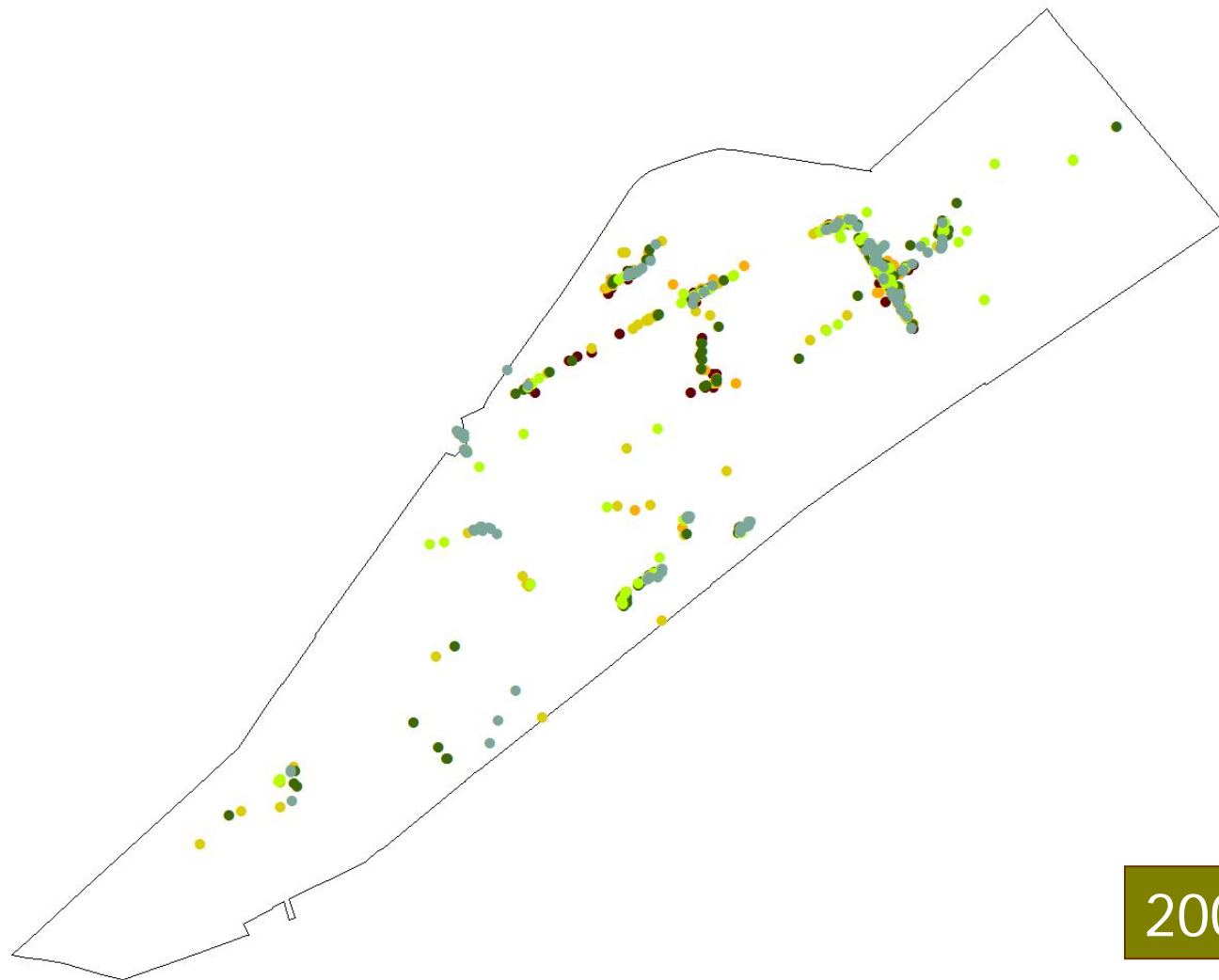
verspreiding?

2003

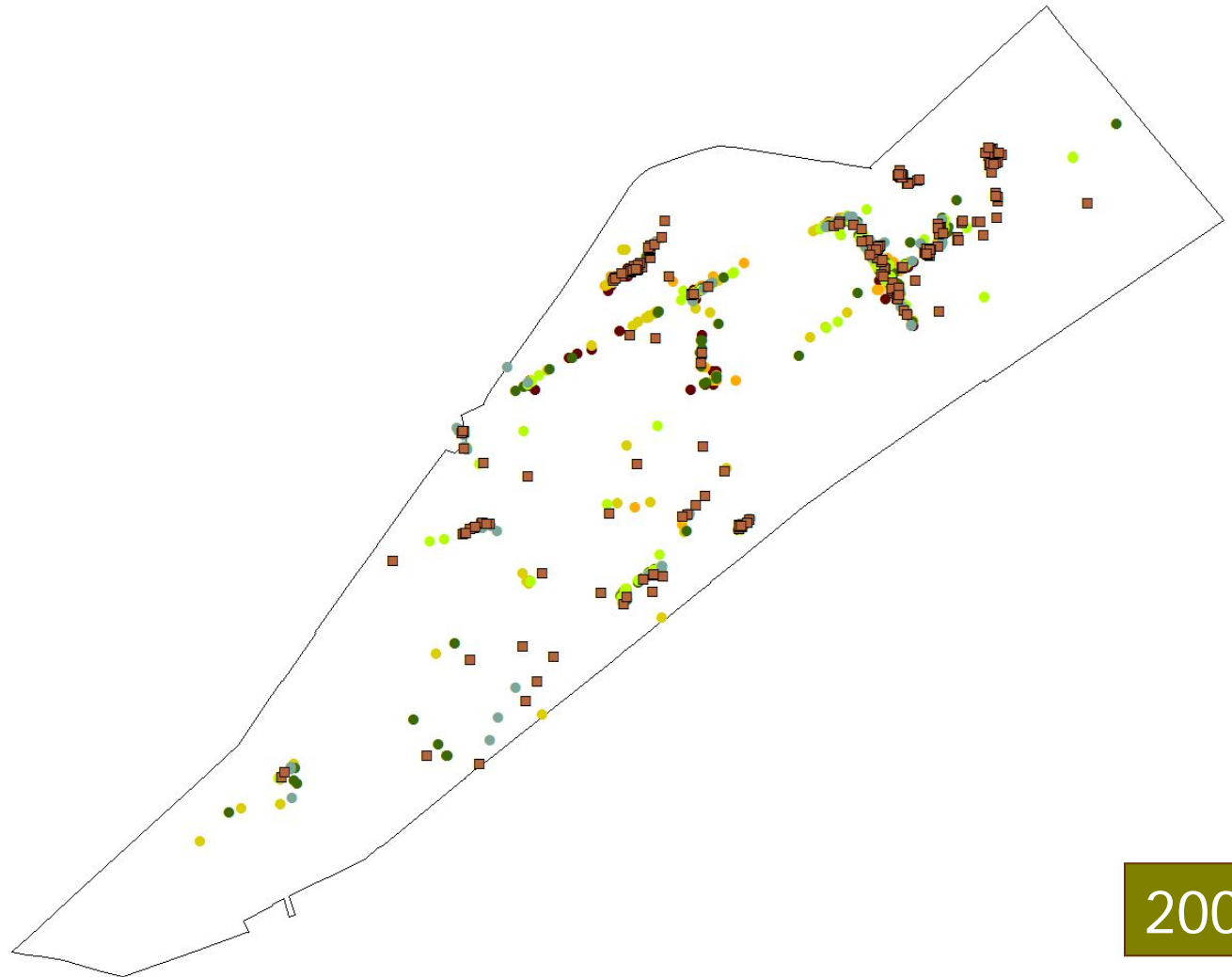
verspreiding?

2004

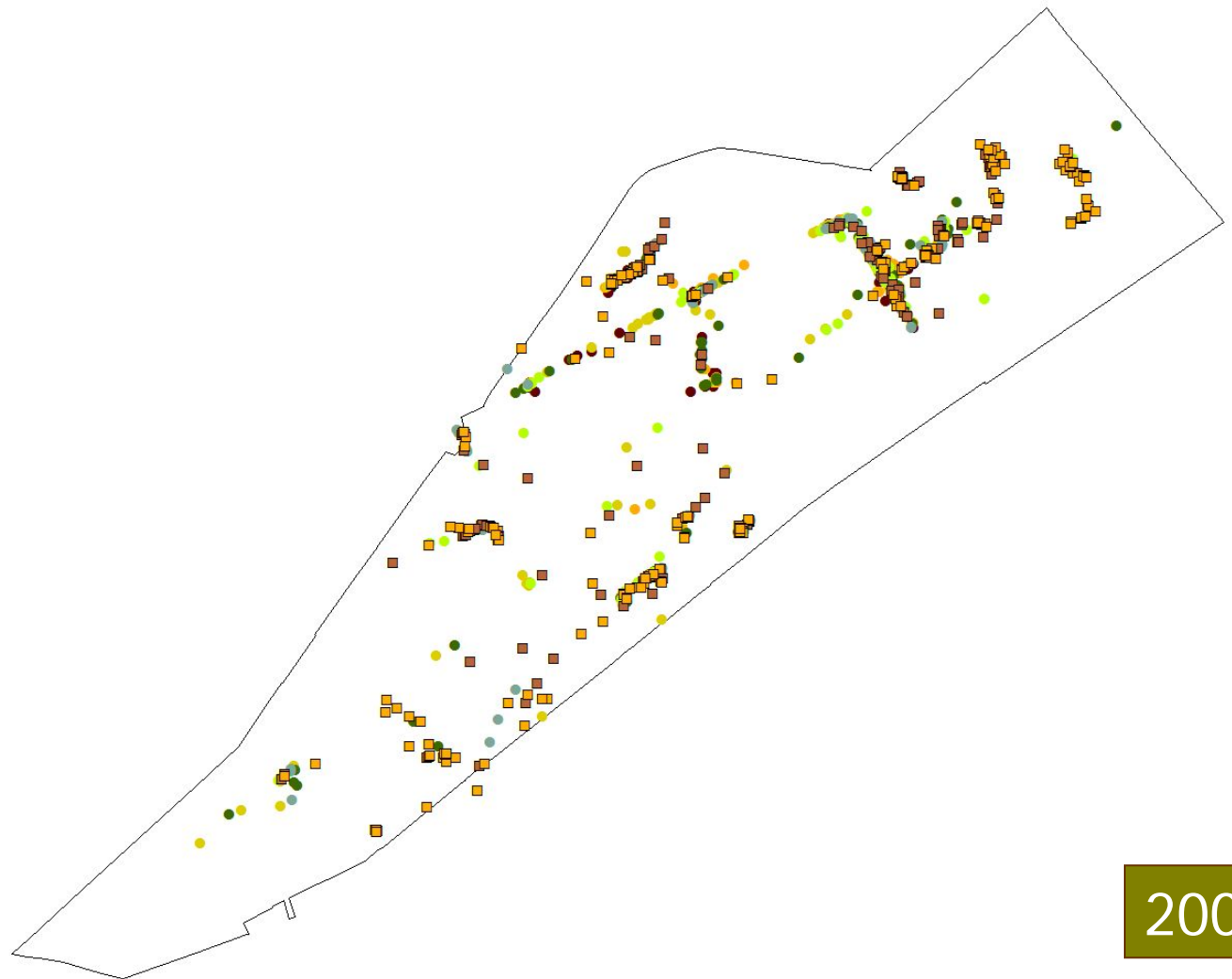
verspreiding?

2005

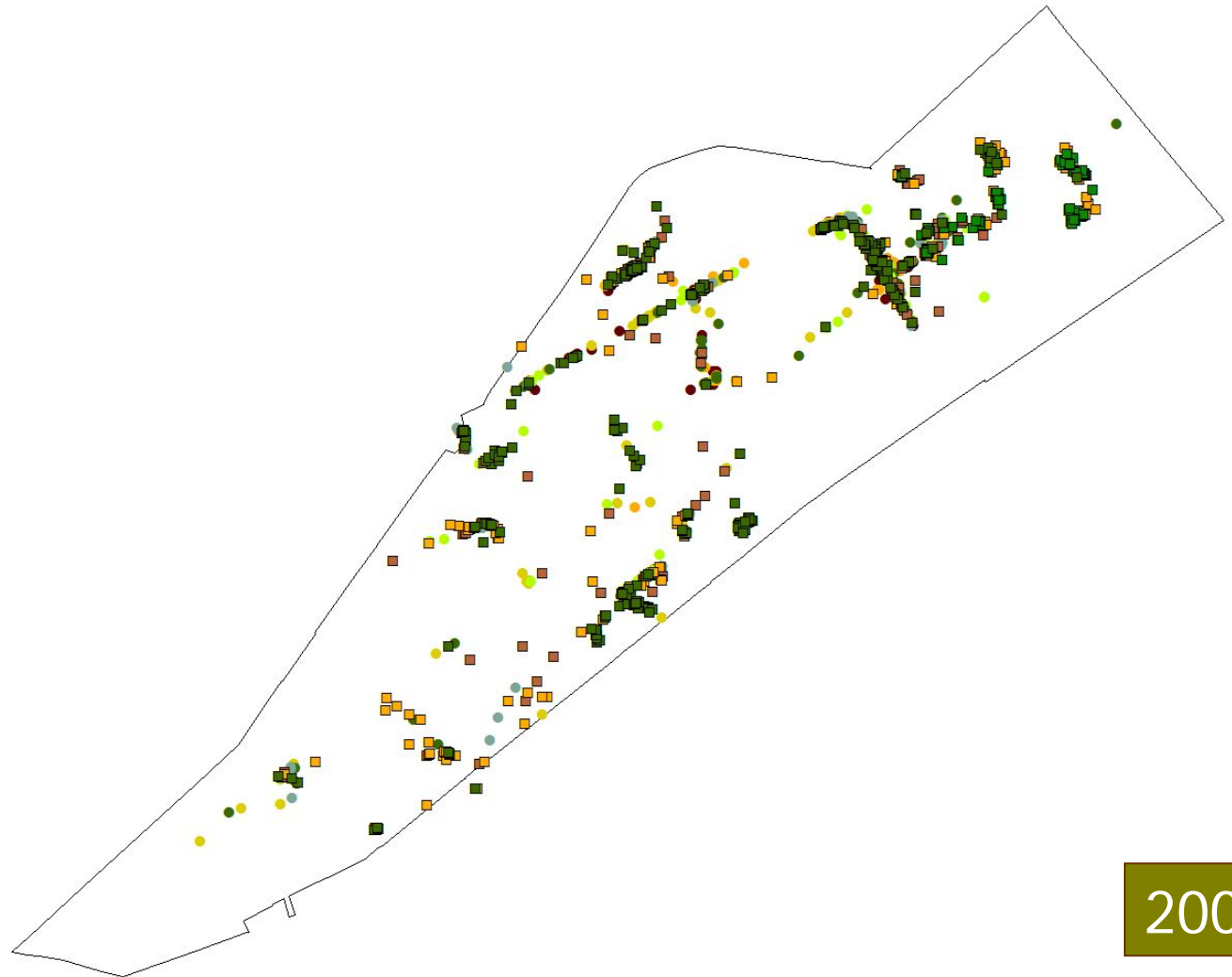
verspreiding?

2006

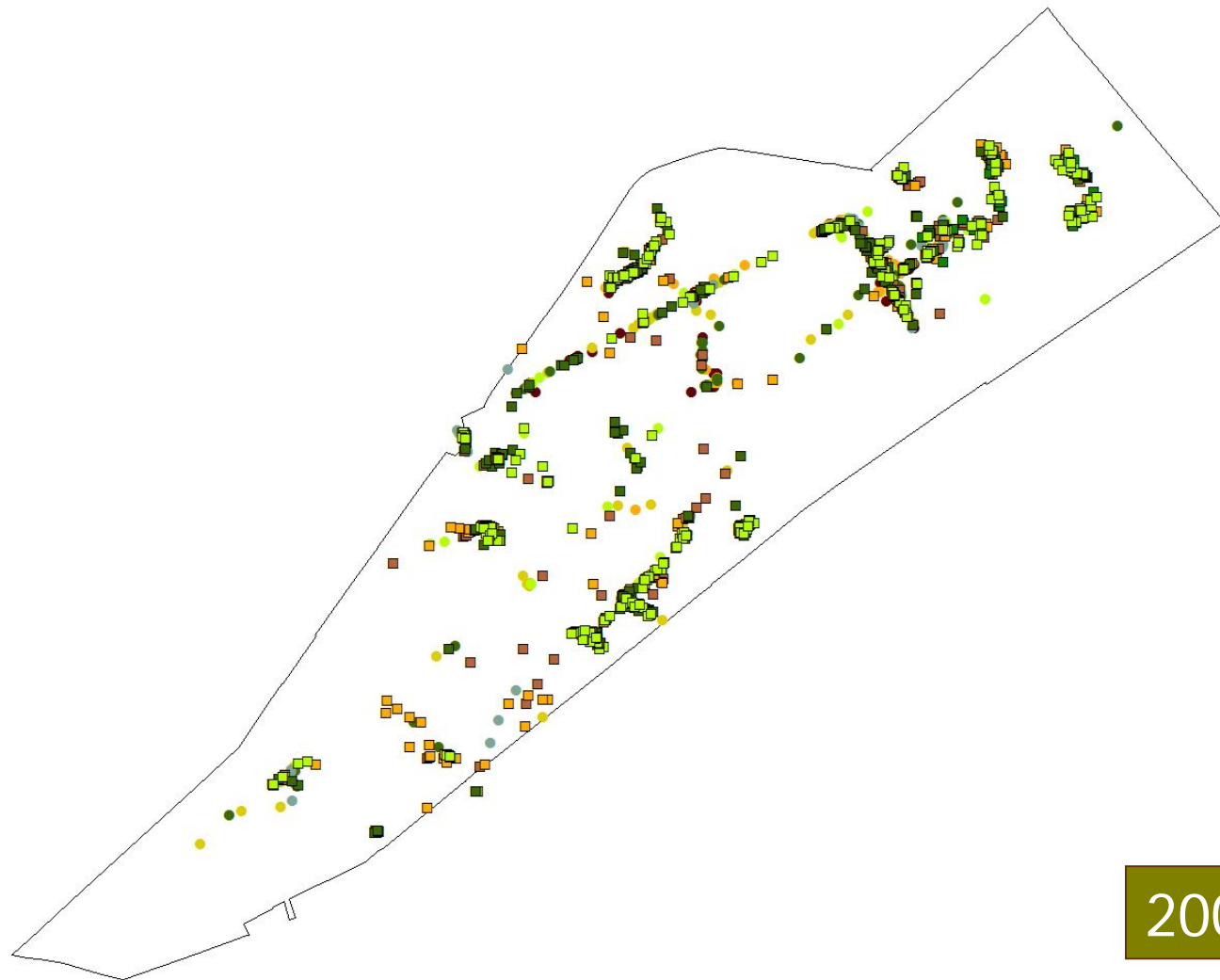
verspreiding?

2007

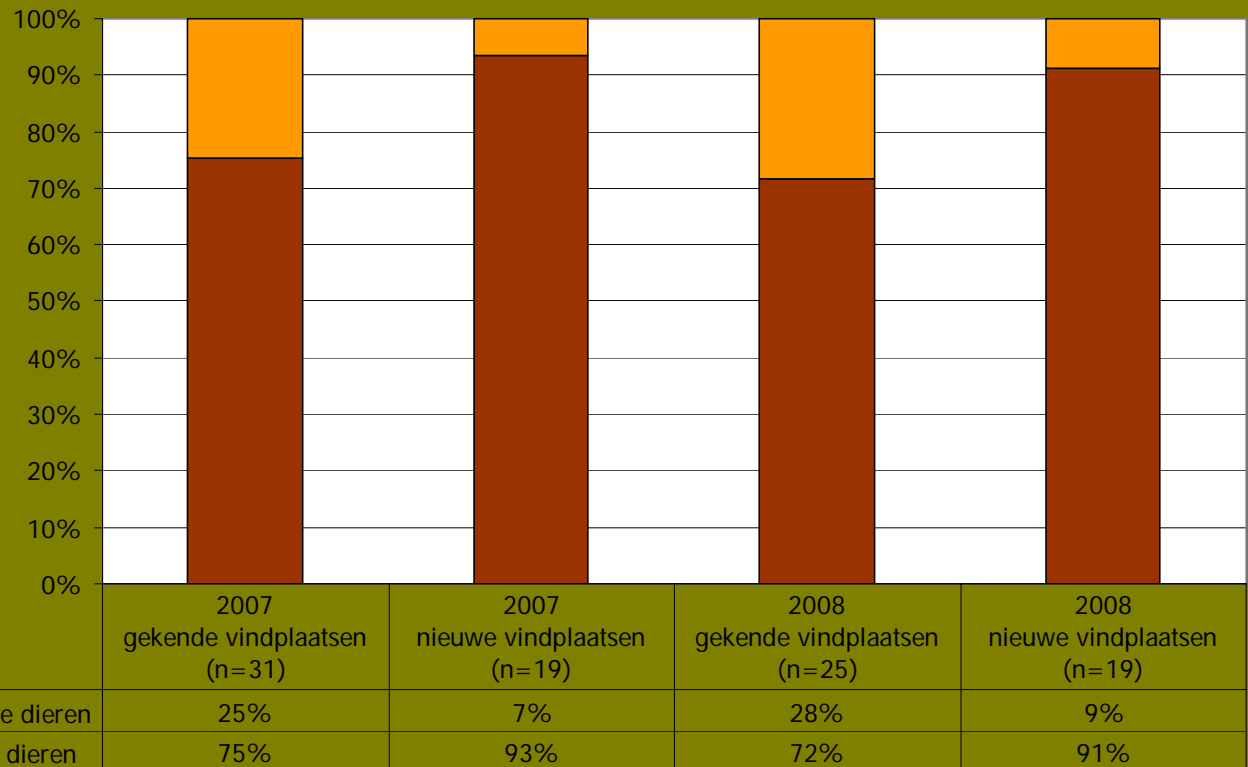
verspreiding?

2008

nieuwe vindplaatsen – nieuwe dieren?

de ultieme vraag... hoeveel?

- geschikt populatiemodel?
- schatting populatiegrootte?
- analyse gegevens 1998 - 2006 Katja
- alle meermaals gevangen dieren
 - 249 mannetjes, 208 vrouwtjes

vaststellingen

- vangsten tijdens alle (actieve) maanden:
 - verschillen tussen geslachten/leeftijdsgroep
- grote variatie frequentie + tijdstip bezoeken tussen + binnen vindplaatsen
- waarnemingen geclusterd langs lineaire elementen
- \pm 40 vindplaatsen
- hervangsten meeste dieren in gebied 1^e vangst
- uitwisseling tussen bepaalde gebieden
- weinig effectieve migratie

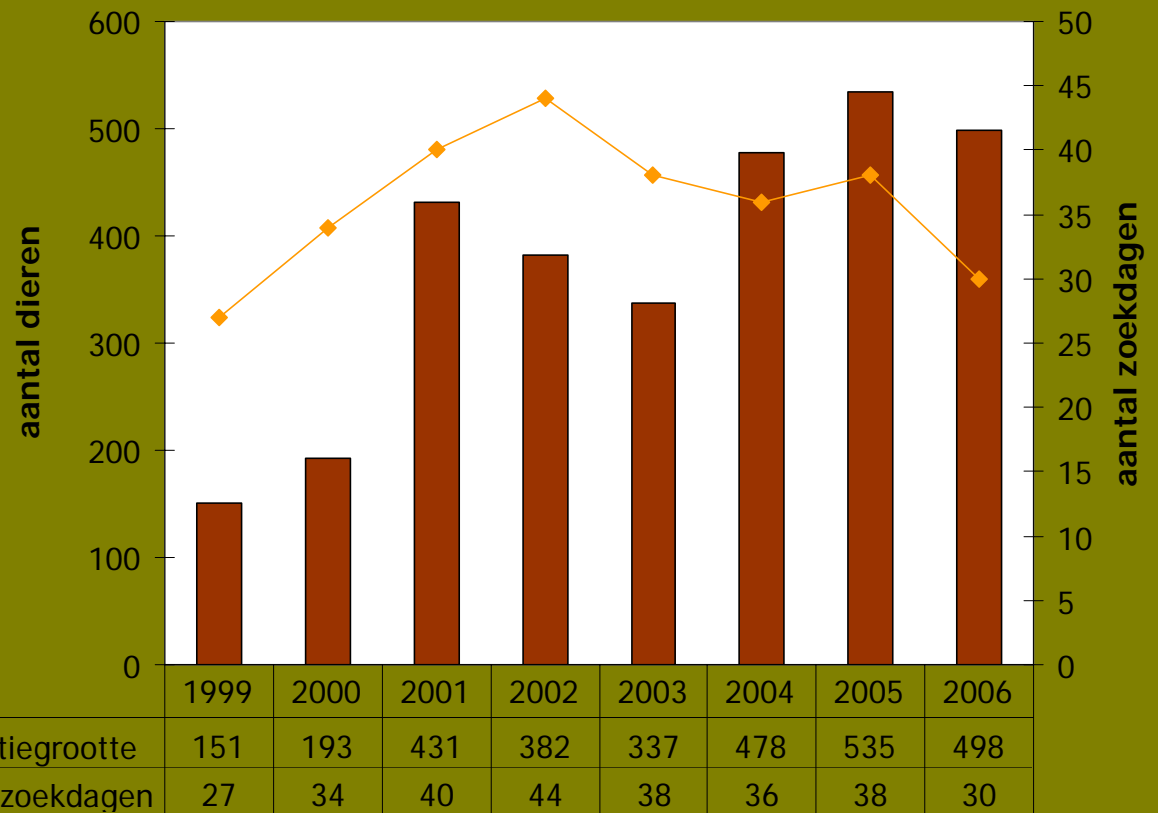

resultaat

- 'eenvoudig' model (Cormack-Jolly-Seber) past het best
- overlevingskans afhankelijk van geslacht
- geslacht + zoekinspanning bepaalt hervangstfrequentie
- berekening populatiegrootte per jaar voor elke vindplaats: grote variatie!
- schatting jaartotaal: 151 - 535

resultaat

Bedenkingen - suggesties

- laag hervangstpercentage!!
- resultaat sterk bepaald door:
 - zoekinspanning
 - tijdstip, omstandigheden zoekacties
 - bezochte gebieden
- zoekinspanning concentreren op enkele subpopulaties
- ⇒ geen uitspraak over algemene populatiegrootte
- monitoren d.m.v. vaste trajecten
- ⇒ relatieve maat voor populatiegrootte

enkel nog naar kijken??

